

Celoslovenská premiéra bláznivej komédie Z RUCKY DO RUCKY v nitrianskom divadle

AKO VYBABRAŤ S DIERAMI V SOCIÁLNO M SYSTÉME

JANA NEŽATICKÁ

Prachy, prašulky, peniažky... Kto by ich nemal rád? Navyše keď sa nám sypú bez roboty a lopoty, len tak, že zapojíme svoje sivé bunky. A trhliny – no povedzme v deravom sociálnom systéme – nám vynesú zrazu 235 tisíc libier za rok.

235 tisíc liber! Počuli ste dobre? Moja priateľka sediaci na premiére po mojej pravici skoro zamdlela. A vy? Viete si predstaviť 235 tisíc libier... A to je aj pointa celej bláznivej komédie, ktorá mala v týchto dňoch v Nitre premiéru. Hra Michaela Cooneyho *Z rúčky do rúčky* je brilantne napísaná veselohra v duchu modernej anglickej situačnej frašky a doslova prekypuje množstvom gagov a bláznivých situácií.

Hlavný hrdina inscenácie Eric Swan (Martin Nahálka) jedného dňa v podstate len náhodou objaví, že sociálny systém má isté trhliny, a začne ich využívať na zlepšenie svojho rozpočtu. My sme ho na premiére zastihli v okamihu, keď mu jeho nápady a prešmyčky začínajú prerastať cez hlavu a on sa z nich usiluje vykrútiť. No pozor... už tušíme, že to nebude také jednoduché. Milý, bystrý podvodník Swan sa snaží oklamať dôverčivú manželku, ale aj oddanú sociálnu pracovníčku, nie veľmi dôvtipného uja, skrachovaného pracovníka pohrebnej služby, prísnych úradníkov a zadubeného podnájomníka, skrátka, postavičky, ktoré sa na scéne nečakane a v najnevhodnejšom okamihu vynárajú.

Ericovo zúfalé úsilie zachrániť sa a zvládnuť vzniknutú komplikovanú situáciu rozohrá iskrovú a dynamickú komédiu plnú situačného a slovného humoru, ktorá nikomu na javisku, ale ani v hľadisku nedovolí spokojne odpočívať. Divák totiž v každej minúte podlieha zvodom smiechu a oslobodzujúceho humoru. Rozkrúti sa chaos a kolotoč plný veselých situácií.

Z divadelnej hry *Z rúčky do rúčky*. Foto: archív nitrianskeho divadla

Autor komédie Michael Cooney (1967) žijúci v súčasnosti v Los Angeles je synom svetoznámeho dramatika Raya Cooneyho – najúspešnejšieho komediálneho autora na svete. Je to spisovateľ píšuci v dvoch polohách: temného psychotrileru a frašky so satirickými prvkami. *Z rúčky do rúčky* po prvýkrát uviedli vo Windsorskom kráľovskom divadle v Londýne, vo veľkomestách sveta divákov rozosmieva už vyše desať rokov. V týchto dňoch k nej pribudla aj avantgardná Nitra, ktorá ju predstavila v celoslovenskej premiére. Na vlastné oči sa nitrianski diváci mohli presvedčiť, že hrdinovia sú všetko iné, len nie dokonali ľudia. Autor bleskurýchle skáče z jedného nedorozumenia, do druhého, z jednej šlamastiky do druhej, z jedného nerozvážneho činu do druhého, všetko je prekvapením, zápletky sa nahromadia až sa život vo fraške stáva takým nepravdepodobným, akým je v skutočnosti.

„Počas tých prvých piatich rokov, keď som chrlil jeden scenár za druhým a žiaden z nich som nepredal, som sa naučil jednu vec,“ prezrádza britský autor inscenácie. „Váš scenár musí byť poriadne záživný a príťažlivý. Musí to byť hit. Ľudia tvrdia, že na to, aby sa do kníh začítali, potrebujú tridsať strán. Mož-

no áno, ale vy máte len tri alebo štyri strany na to, aby ste ukázali, že robíte inak, že prinášate niečo iné. Vo svojom malom byte som si zariadil malý kútik, zvesil som všetko zo stien, nedívam sa z okna... je to môj vlastný svet. Nezaujíma ma televízia, nezaplatené účty ani jedlo. Musíte si dovoliť tento luxus a úplne sa do svojho príbehu ponoriť.“

A to sa Michaelovi Cooneymu podarilo bravúrne. Premié-

ru v meste pod Zoborom mal nielen dramatik, ale aj režisér, mladý Stano Slovák, syn známych skvelých hercov Evy Matejkovej a Mariána Slováka, ktorí v starobyľej Nitre a v Divadle Andreja Bagara prežili veľkú časť tvorivého života. Po dlhých rokoch (štúdium na JAMU v Brne, práca herca a v poslednom čase aj režiséra v Mestskom divadle Brno) sa vrátil Stano Slovák do Divadla Andreja Bagara nielen v spomienkach na detstvo, ale pracovne – ako režisér. „Považujem to za prirodzené vyústenie našej rodinnej ságy,“ vysvetľuje. „Mal som najlepšiu školu u starších kolegov a pedagógov, ktorí ma naučili pozerat' sa na toto umenie z tej lepšej stránky. Divadlo je živý organizmus, v ktorom dopredu nevypočítate jeho úspech, ohlas diváka, výkony hercov a realizačných tímov. Divadlo žije vždy iba dnes.“

Dramaturg divadla Svetozár Sprušanský sľúbil divákovi pred začiatkom sezóny oveľa viac inscenácií a oveľa viac komédií ako po minulé roky. Všetci herci sú v komédii skvelí, ale Nahálka so Šalachom, ktorí počas celého vystúpenia neopustia javisko, sú fantastickí. Herci sa jednoducho musia baviť, aby to preniesli aj na diváka. A nitrianskym mladým umelcom komédia jednoducho chutila.